

1 Timotheo: mwongozo wa kujifunza

Ni nini kinachofanya mafundisho na maisha ya pamoja ya kanisa yaaminike?

1 Timotheo inatoa maagizo kwa Timotheo kwa ajili ya maisha ya kanisa katikati ya mafundisho yenye madhara. Mambo inayojali yanajumuisha sala, uongozi unaoaminika, kuwajali walio katika hali ya udhaifu na hatari za tamaa ya mali. Mafundisho yenye uzima hupimwa kwa sehemu kwa upendo na uchaji wa Mungu unaozalishwa nayo. Soma maagizo yenye ugumu ndani ya kusudi la kichungaji la barua huku ukitambua tofauti kubwa za Kikristo kuhusu baadhi ya matumizi, hasa kufundisha na kuongoza kwa wanawake.

Soma barua katika mazingira yake

Barua inamtaja Paulo na kuweka kazi ya Timotheo huko Efeso. Mazingira ya kimapokeo yanaiweka katika huduma baada ya kipindi kinachosimuliwa katika Matendo, huku wanazuoni wengi wakipendekeza kuandikwa kwa baadaye ndani ya mapokeo ya Paulo. Kwa hiyo, ratiba ya safari na tarehe vinahitaji tahadhari. Pamoja na 2 Timotheo na Tito, inaitwa Barua ya Kichungaji, kundi la baadaye linalotambua kujali kwao kwa pamoja mafundisho, uongozi na maisha ya nyumbani.

Rejea za Biblia: 1 Timotheo 1:1–7 · 1 Timotheo 3:14–16

Vyanzo: primary, brown

Fuatilia hoja

Hoja inaelekea kutoka lengo la mafundisho ya uaminifu kwenda sala ya hadharani, tabia ya uongozi, mfano wa Timotheo, msaada uliopangwa na matumizi ya utajiri. Kanisa linaonyeshwa kuwa nyumba ya Mungu, inayohitaji mwenendo wenye uwajibikaji badala ya mamlaka yasiyoweza kuulizwa maswali. Kauli inayohusu kuzaa katika 2:15 ina tafsiri kadhaa na haipaswi kufanywa hakikisho la usalama wa uzazi au dai kwamba wanawake wanastahili wokovu kwa kuwa akina mama.

Rejea za Biblia: 1 Timotheo 2:1–15 · 1 Timotheo 4:1–6:21

Vyanzo: primary

Mafundisho yanayozaa upendo

1 Timotheo 1:1–20

Barua inapinga mafundisho ya kubashiri na matumizi mabaya ya sheria, kisha inakumbuka rehema aliyoonyeshwa Paulo. Lengo lake lililotajwa linaunganisha upendo na moyo safi, dhamiri njema na imani ya kweli. Kumkabidhi Timotheo wajibu kunajumuisha kushikilia imani na dhamiri pamoja, si kuchukulia usahihi wa mafundisho kuwa ruhusa ya ukatili.

Kwa tafakari

Ni matokeo gani yatakayokusaidia kutofautisha mafundisho ya uaminifu na hoja inayoongeza tu mabishano?

Sala, mwenendo na maagizo yanayojadiliwa

1 Timotheo 2:1–15

Sala kwa watu wote inategemea kusudi la wokovu la Mungu na upatanishi wa Kristo. Maagizo yanahusu hasira, kujionyesha, kujifunza na mamlaka ya kufundisha. Wakristo wa mtazamo wa majukumu yanayokamilishana kwa kawaida huona mipaka ya kudumu ya mamlaka ya kufundisha inayohusiana na jinsia; wa mtazamo wa majukumu sawa kwa kawaida hutilia mkazo vizuizi vya mahali husika na ushahidi mpana wa Biblia. Wote lazima waeleze maandishi kwa makini badala ya kupuuza hoja yake yenye ugumu au kuwatenga wanawake katika kujifunza kuwa wanafunzi wa Kristo.

Kwa tafakari

Sura inatia moyo nini wazi, na ni maswali gani yanayohitaji kulinganisha tafsiri badala ya kudhani makubaliano?

Uongozi unaopimwa kwa tabia

1 Timotheo 3:1–16

Sifa za waangalizi na mashemasi zinatilia mkazo uaminifu, kujizuia, kuwakaribisha wageni, mwenendo wa nyumbani na sifa njema kwa wengine. Mekanisa hutofautiana kuhusu miundo ya nyadhifa na kama 3:11 inarejelea mashemasi wanawake au wake za mashemasi. Kipimo kikuu cha kuaminika ni tabia na huduma iliyopimwa, si mvuto, utajiri au dai la kiongozi la hadhi ya pekee.

Kwa tafakari

Ni sifa gani ambazo ni rahisi kupuuzwa jumuiya inapovutiwa na kipaji?

Maisha na mafundisho yanayostahili kufuatwa

1 Timotheo 4:1–16

Maonyo dhidi ya kukataza ndoa na vyakula yanaongoza kwenye shukrani, uchaji wa Mungu wenye nidhamu, kusoma hadharani, kuhimiza na kufundisha. Timotheo anapaswa kuzingatia mwenendo na mafundisho. Ujana wake hauondoi wajibu, na ukuaji wake unapaswa kuonekana kupitia matendo ya kudumu badala ya kudai heshima ya moja kwa moja.

Kwa tafakari

Tabia za mwalimu zinawezaje kuyafanya maudhui ya mafundisho yake yaaminike zaidi?

Kujali, heshima na uwajibikaji

1 Timotheo 5:1–6:2

Maagizo yanatofautisha wajibu wa familia na msaada uliopangwa kwa wajane, yanahusu wazee na mashtaka, na yanazungumza na waumini watumwa. Taratibu kwa viongozi zinatafuta haki, si kuficha makosa. Maagizo kuhusu utumwa yanazungumza na hali ya kale yenye kulazimisha; hayaweki kumiliki watu kuwa jambo la kutamanika kimaadili wala kuondoa heshima ya watumwa.

Kwa tafakari

Kanisa linawezaje kuunganisha msaada wa vitendo, mchakato wa haki na kukataa kulinda makosa?

Uchaji wa Mungu bila tamaa ya mali

1 Timotheo 6:3–21

Sura ya mwisho inakataa kuchukulia dini kuwa njia ya kupata fedha. Kuridhika, kufuatilia tabia njema na kumtumaini Mungu vinalinganishwa na kutegemea utajiri. Waumini matajiri wanaitwa kwa ukarimu badala ya kuaibishwa kwa kuwa na mali tu; utajiri wao si ushahidi wa imani bora. Agizo kwa Timotheo linarudisha mwongozo kwenye uwakili wa uaminifu.

Kwa tafakari

Ni nini kinachotofautisha kutumia mali kwa ukarimu na kutafuta usalama na hadhi ndani yake?

Vyanzo

- [primary] 1 Timotheo; maandishi ya msingi ya Biblia. Rejea za kusoma tu; hakuna maandishi ya Biblia yaliyotolewa tena katika nyenzo hii. <https://ebible.org/eng-web/1TI.htm>
- [brown] Raymond E. Brown, An Introduction to the New Testament (Doubleday, 1997), sura ya 30. Historia na mjadala wa kitaaluma; si uidhinishaji wa kila tafsiri katika mwongozo huu.

Maudhui na vielelezo tulivyotengeneza: CC BY 4.0. Maandishi ya Biblia na kazi za wengine hazijajumuishwa.

Barua za Paulo · CC BY 4.0 · <https://paulineletters.com/sw/explore/resources/study-1-timothy>